

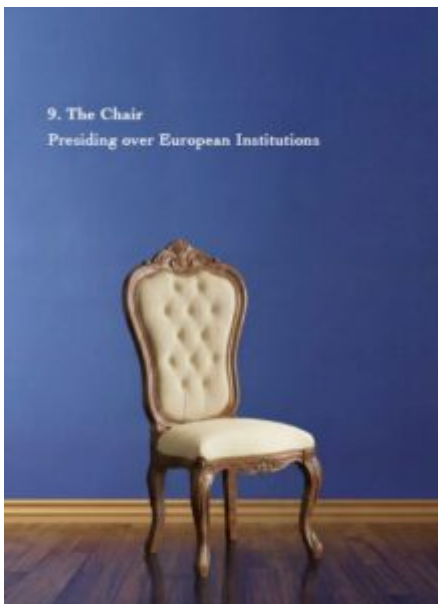
Unia Europejska w 12 obiektach. Obiekt dziewiąty: krzesło.
Przewodniczenie instytucjom europejskim

Unia Europejska w 12 obiektach. Obiekt dziewiąty: krzesło. Przewodniczenie instytucjom europejskim

Posted on 30 lipca, 2026

**Unia Europejska w 12 obiektach. Obiekt dziewiąty: krzesło.
Przewodniczenie instytucjom europejskim**

W dzisiejszym rozdziale autor proponuje nam rozważania o roli przewodniczących poszczególnych instytucji UE oraz prezydencji w Radzie Unii Europejskiej

Przewodniczenie instytucjom europejskim oraz ogromnej liczbie europejskich spotkań odbywających się codziennie jest kluczowym elementem funkcjonowania Unii Europejskiej.

Dlatego wybrałem krzesło, aby symbolizowało znaczenie przewodniczących i osób prowadzących obrady różnych gremiów w Unii Europejskiej.

Unia Europejska w 12 obiektach. Obiekt dziewiąty: krzesło.
Przewodniczenie instytucjom europejskim

Prawdopodobnie najważniejszym stanowiskiem w Unii Europejskiej jest stanowisko przewodniczącego Komisji Europejskiej. Komisja (zob. rozdział/obiekt 5) odgrywa centralną rolę w UE. Jej przewodniczący musi przewodniczyć zróżnicowanemu i potencjalnie trudnemu do kierowania kolegium komisarzy oraz nadzorować jego pracę, inspirować rozległą administrację i zarządzać nią, radzić sobie ze skomplikowanymi relacjami z każdym z 27 państw członkowskich i z innymi instytucjami UE, reprezentować Unię Europejską w relacjach zewnętrznych (współpracując z przewodniczącym Rady Europejskiej) oraz odgrywać istotną rolę lidera w całej Unii Europejskiej.

Zdolności i skuteczność przewodniczącego Komisji mają zatem ogromne znaczenie. W miarę jak Europa stawała się większa i bardziej złożona, a stojące przed nią wyzwania coraz poważniejsze, coraz silniejszy stawał się argument za zdecydowanym, aktywnie zaangażowanym przywódcą Komisji. Obecna przewodnicząca, Ursula von der Leyen, sprawująca obecnie drugą pięcioletnią kadencję, była wcześniej ministrem w rządzie Niemiec. Wydaje się, że sprawuje ona ściślejszą kontrolę nad Komisją Europejską oraz nad poszczególnymi komisarzami niż którykolwiek z jej poprzedników. Odpowiednio wzrosła też jej międzynarodowa rozpoznawalność – jako głównej postaci reprezentującej UE na arenie międzynarodowej.

Przewodniczący Rady Europejskiej kieruje posiedzeniami i pracami Rady Europejskiej, złożonej z szefów państw lub rządów 27 państw członkowskich (zob. rozdział 3). Funkcję tę pełni obecnie António Costa, były premier Portugalii. Podlega mu Sekretariat Rady, który obsługuje prace Rady Unii Europejskiej i Rady Europejskiej. Wraz z przewodniczącą Komisji reprezentuje on UE na zewnątrz na najwyższym szczeblu. Chociaż przewodniczący Rady Europejskiej odgrywa w swojej instytucji mniej dominującą rolę niż przewodnicząca Komisji w swojej, może mimo to wywierać znaczący wpływ.

Ze względu na wspólne role Komisji i Rady Europejskiej w inicjowaniu i wdrażaniu prac UE, a także ich wspólną rolę w reprezentowaniu jej na zewnątrz, szczególnie ważne jest, aby relacje robocze między przewodniczącymi obu instytucji były dobre. Choć obecni przewodniczący dobrze ze sobą współpracują, w przeszłości z pewnością nie zawsze tak było.

Parlament Europejski również wybiera własnego przewodniczącego. Obecnie funkcję tę pełni Roberta Metsola z Malty. Wspierana przez wiceprzewodniczących, przewodniczy ona posiedzeniom plenarnym Parlamentu, reprezentuje go w

Unia Europejska w 12 obiektach. Obiekt dziewiąty: krzesło.
Przewodniczenie instytucjom europejskim

relacjach z przewodniczącymi innych instytucji, zarządza jego Sekretariatem i zapewnia przestrzeganie jego regulaminu (zob. rozdział/obiekt 7).

Od lewej do prawej: António Costa, przewodniczący Rady Europejskiej; Ursula von der Leyen, przewodnicząca Komisji Europejskiej; oraz Roberta Metsola, przewodnicząca Parlamentu Europejskiego

Source © European Union 2025 – European Parliament. (Attribution-NonCommercial-NoDerivatives Creative Commons licenses creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Inna ważna rola w przewodniczeniu posiedzeniom przypada „wysokiemu przedstawicielowi” (pełna nazwa: Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa), który przewodniczy Radzie do Spraw Zagranicznych, skupiającej ministrów spraw zagranicznych 27 państw członkowskich. Wysoki przedstawiciel jest również wiceprzewodniczącym Komisji Europejskiej i głównym koordynatorem wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE. Obecną wysoką przedstawicielką jest była premier Estonii – Kaja Kallas.

Obsadzenie czterech opisanych powyżej stanowisk traktuje się jako polityczny „pakiet”, aby w miarę możliwości zapewnić ogólną równowagę. Podczas gdy przewodniczący Parlamentu jest formalnie wybierany przez Parlament, pozostałe trzy stanowiska są obsadzone — zgodnie ze złożonymi procedurami — przez Radę Europejską i Parlament działające wspólnie. Ogólna równowaga, do której dąży się przy tych czterech nominacjach, ma wiele wymiarów: równowagę między dużymi i małymi państwami członkowskimi (trzy z czterech stanowisk zajmują obecnie przedstawiciele mniejszych państw członkowskich); między lewicą i prawicą (obecni urzędujący reprezentują różne afiliacje polityczne); między kobietami i mężczyznami (trzy z obecnych czterech osób to kobiety); między nowymi i starymi państwami członkowskimi; oraz między północnymi i południowymi państwami

Unia Europejska w 12 obiektach. Obiekt dziewiąty: krzesło. Przewodniczenie instytucjom europejskim

członkowskimi. Istotną rolę w nominacjach odgrywają także interesy narodowe różnych krajów członkowskich.

Choć podstawowym wymogiem przy każdej nominacji powinny oczywiście być niezbędne kompetencje we wszystkich wymiarach, czasami mogą one jednak częściowo zejść na dalszy plan w wyniku politycznych kompromisów koniecznych do ukształtowania zrównoważonego pakietu nominacji przy tak wielu zmiennych. Proces ten jest złożony, zniuansowany i demokratyczny, lecz jego rezultat może być daleki od ideału. Częściowo dzięki szczęściu cztery osoby obecnie pełniące te funkcje są powszechnie postrzegane jako kompetentne i odpowiednie do pełnienia swoich ról.

Innym ważnym aspektem przewodniczenia w Unii Europejskiej jest rotacyjna prezydencja. Każde państwo członkowskie po kolei, zgodnie z systemem rotacji, sprawuje sześciomiesięczną prezydencję w Radzie Unii Europejskiej. Irlandia ponownie sprawowała prezydencję w UE od lipca do grudnia 2026 r. W miarę wzrostu potrzeby długoterminowej spójności działań rozszerzającej się Unii rola rotacyjnej prezydencji krajowej została nieco osłabiona. Na przykład dwie z opisanych powyżej ról, które obecnie pełnią osoby sprawujące funkcje przez dłuższy okres — mianowicie przewodniczenie Radzie Europejskiej i Radzie do Spraw Zagranicznych — należały kiedyś do rotacyjnej prezydencji.

Prezydencja nadal jednak ma znaczenie, pomagając w realizacji programu Unii Europejskiej. Przewodniczy dziewięciu z dziesięciu składów Rady Ministrów (wyjątkiem, jak wyjaśniono powyżej, jest Rada do Spraw Zagranicznych), a także licznym organom przygotowawczym Rady, w tym wpływowemu Komitetowi Stałych Przedstawicieli (który obraduje w dwóch formacjach: Coreper II i Coreper I). Prezydencja reprezentuje również Radę w wielu kontaktach z innymi instytucjami UE, zwłaszcza przy próbach wynegocjowania porozumienia z Parlamentem Europejskim i Komisją w sprawie wniosków ustawodawczych.

Każda prezydencja z wyprzedzeniem opracowuje program prac. Program ten nie jest „wzięty znikąd”. Prezydencja ocenia bieżące priorytety i wyzwania Unii Europejskiej oraz stara się ująć je w spójny i uzgodniony zestaw wspólnych działań na swój sześciomiesięczny okres przewodnictwa. Każda prezydencja wnosi własną energię, ale jednocześnie jest ogniwem spójnego łańcucha zarządzania pracami krajów członkowskich w Radzie UE. Ciągłość wzmacnia fakt, że każda prezydencja stanowi część „tria” kolejnych prezydencji obejmujących okres 18 miesięcy oraz że każda z nich otrzymuje ścisłe wsparcie ze strony stałego Sekretariatu Rady.

Unia Europejska w 12 obiektach. Obiekt dziewiąty: krzesło.
Przewodniczenie instytucjom europejskim

Każda prezydencja jest co do zasady bezstronnym pośrednikiem, który stara się wspierać interesy wszystkich państw członkowskich. Tegoroczna irlandzka prezydencja w UE, choć wniosła własny charakter i sposób uporządkowania priorytetów, poniosłaby porażkę, gdyby po prostu próbowała realizować program krajowy zamiast szerszego interesu europejskiego. Sprawowanie prezydencji wprowadza dane państwo w samo centrum funkcjonowania UE. Jeśli zakończy się sukcesem pozycja i wpływ państwa-przewodniczącego wzrosną.

Tłum. ED Piotrków ze wsparciem AI